

4) формування потужного виробничого потенціалу галузі рослинництва за рахунок її інтеграції з іншими природничими науками;

5) оптимізація витрат на виробництво біологічних активів та сільськогосподарської продукції і впровадження відповідних еколого-господарських технологій;

6) всебічна екологізація технологічних процесів та операцій з метою виробництва екологічно чистої, оздоровчо-лікувальної продукції .

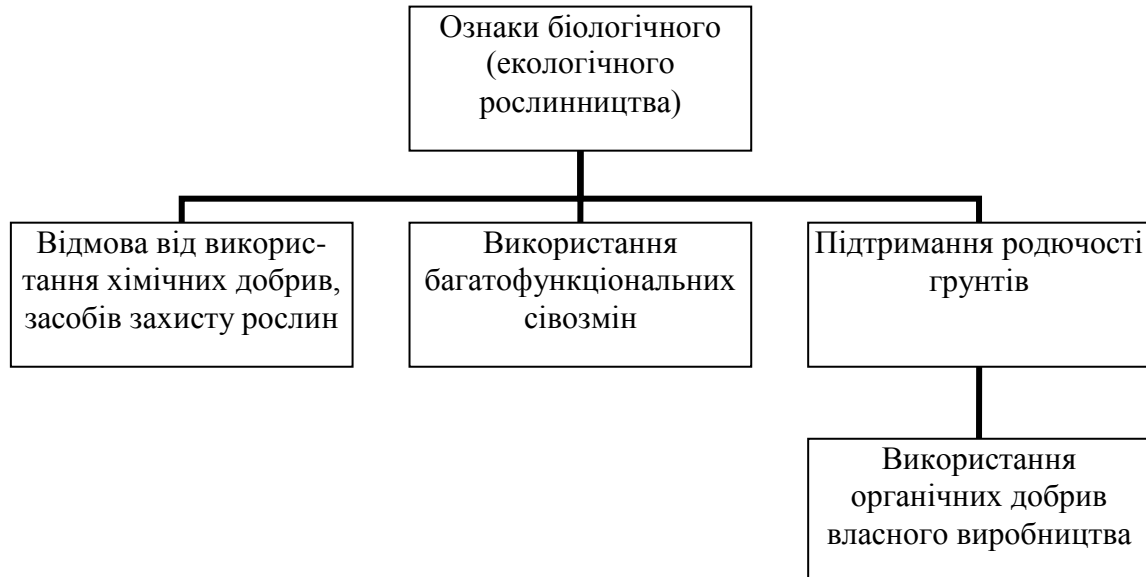

Рис. 3. Модель біологічного рослинництва

Отже, виходячи із завдань, які ставляться перед біологічним рослинництвом, можна дати наступне його визначення. Біологічне рослинництво – це така організаційно-замкнена цілісна система господарювання, у технологічних процесах якої переважають не хіміко-механічні (як нині), а відповідні біолого-агрохімічні заходи і прийоми поводження з сільськогосподарськими рослинами (біологічними активами) та ґрунтовим покривом з метою отримання біологічного урожаю високої якості та збереження і примноження родючості ґрунтів.

Галина Бойківська, Леся Дончак

Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах ринкової економіки розвиток підприємств АПК та ефективне використання їх потенціалу на тривалу перспективу можливі лише при використанні досягнень науково-технічного прогресу. Запровадження

інноваційної моделі розвитку переробної промисловості АПК створить умови для суттєвого підвищення ефективності використання науково-технічного потенціалу держави, зниження загрози економічної депресії, вдосконалення організаційно-функціональної структури АПК відповідно до умов ринку; сприятиме активізації інноваційної діяльності підприємств.

Відновлення економічного зростання суб'єктів господарювання без активізації інноваційної політики в умовах обмеження ресурсів веде до поступового вичерпання резервів екстенсивного зростання і наростання загрози економічної депресії. Низький рівень розвитку інвестиційного та інноваційного процесів – головна причина сучасних кризових явищ у функціонуванні підприємств промисловості, що стримує реформування та забезпечення сталого її функціонування у період розвитку конкурентного ринкового оточення.

Майже усі інноваційноактивні підприємства Вінниччини представлені виробниками переробної промисловості (98%), з них майже третина – це підприємства з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів; майже п'ята частина підприємств відноситься до машинобудування, у 2014 році налічувалось 46 інноваційноактивних підприємств. За цим показником Вінниччина займає 15 місце серед регіонів України. Серед інноваційноактивних підприємств 19 займались випуском інноваційних видів продукції, 17 – впроваджували нові технологічні процеси, маркетингові стратегії розробили 4 підприємства, впровадженням нових організаційних методів діяльності займалось 4 підприємства. Протягом 2014 року в промисловість Вінницької області було впроваджено 38 нових технологічних процеси; освоєно 76 інноваційних видів продукції, з яких 14 – це нові види техніки. Для вдосконалення виробничих процесів 7 підприємств області придбали 21 нову технологію [1].

Обсяг витрачених коштів на інновації в порівнянні з 2013р. збільшився на 14,6% та склав 796,5 млн.грн. Тенденція попередніх років залишається незмінною, основним джерелом фінансування витрат на здійснення інновацій є власні кошти підприємств (99% від загальної кількості). Майже усі фінансові ресурси підприємств були спрямовані на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення. Так, у 2014 році 32 підприємства реалізували інноваційну продукцію на 664,1 млн.грн., що склало 2,3% від загального обсягу реалізованої промислової продукції. Для 25% підприємств реалізована продукція є новою для ринку. Реалізацією продукції за межі України займалось 8 підприємств, у т.ч. в країни СНД – 5 [2].

Інвестиції в основний капітал переробної сфери АПК переважно концентруються у високотехнологічних галузях (кондитерській, виробництва алкогольних та безалкогольних напоїв, соків). В той же час, низькоінвестиційні та технічно відсталі виробництва практично не оновлюють основних засобів

(виробництво маргарину, макаронних виробів, цукру, готових кормів).

Одним із найбільших переробних підприємств області, яке постійно впроваджує інновації, є ВАТ «Вінницька кондитерська фабрика» (2200 працівників, асортимент продукції налічує більше 100 найменувань, 117 тис. т готової продукції на рік), яке входить до п'ятірки найбільших кондитерських підприємств України.

На ПАТ «Вінницький олійно-жировий комбінат» з метою задоволення попиту на ринку, підвищення конкурентоспроможності продукції, розширення та оновлення асортименту постійно проводяться роботи з удосконалення виробництва та модернізації технологічних процесів із використанням інновацій. На підприємстві впроваджено такі інноваційні технологічні процеси: процес ферментної переетифікації на гідрогенізаційному заводі; процес масляної абсорбції на олійноекстракційному заводі; встановлення газоімпульсного очищення на котлі для спалювання лушпиння

Щодо основних напрямів підвищення ефективності виробничого потенціалу молокопереробних підприємств Вінницької області, то можна стверджувати, що пріоритетне значення відіграватиме державна підтримка в цій галузі. Так, у 2014 році обласною державною адміністрацією були розроблені заходи вдосконалення порядку заготівлі, перевезення та переробки молока в області. Якщо в 2013 році кількість заготівельних пунктів налічувала 500, то на кінець 2014 року їх кількість збільшилась на 168, кожен з них укомплектований холодильним обладнанням, лабораторією. Так, ТОВ «Люстдорф» (Іллінецький молочний завод) впровадило у виробництво інноваційну лінію ультрависокотемпературної обробки молока Tetra Aseptic Flex (виробництво Швейцарія), яка забезпечує нагрівання його до температури 137°C протягом 2-4 сек. та миттєвого охолодження до температури 20°C, потужністю 3600 кг/год, це дозволить досягнути промислової стерильності продукту, збільшення терміну зберігання, покращення смакових і якісних характеристик продукції, та, як наслідок, – збільшення обсягів реалізації та отримання доходу. Модернізація виробничих фондів відбулась на Літинському, Тульчинському, Вапнярському та Могилів-Подільському молокозаводах, Крижопільському сирзаводі.

Тенденції швидкого відтворення основних виробничих фондів спостерігаються в м'ясопереробній галузі, саме за рахунок інвестиційних ресурсів здійснено реконструкцію та модернізацію виробництва ряду підприємств: Козятинського, Гайсинського, Літинського м'ясокомбінатів. Так, за рахунок залучених інвестиційних ресурсів в Літинський м'ясокомбінат (16 млн. грн.) побудовано новий забійний цех та розширено ковбасний цех. Підприємство забезпечує виробництво власною сировиною – побудовано ферму більш як на 2 000 голів свиней.

Цукрова галузь є однією із стратегічних галузей переробної промисловості як Вінницької області, так і України. В цілому цукровими заводами щорічно проводяться організаційно-технічні заходи оновлення та технічного переоснащення технологічного процесу виробництва цукру, покращення його якості та зменшення технологічних витрат [3].

Для збереження та відтворення виробничого потенціалу спиртових заводів Вінницької області передбачається налагодження виробництва добавок до біопалива на основі біоетанолу або флегмового компонента ректифікації зневодненого денатурованого на Барському спиртовому комбінаті (21,6 тис. т на рік або 2700 тис. дал на рік) та перепрофілювання окремих спиртових заводів області (Барського, Гайсинського, Тростянецького та Чечільницького) на виробництво біоетанолу. Після перепрофілювання вищезазначених спиртових заводів їх річна потужність з виробництва біоетанолу становитиме: Барський спиртовий комбінат – 24 тис. т, Гайсинський спиртовий завод – 14 тис. т, Тростянецький та Чечільницький спиртові заводи – 24 тис. т.

Для швидкого оновлення основних виробничих фондів у переробній промисловості АПК повинна змінитись технологічна та відтворювальна структура капітальних вкладень. На сучасному етапі потрібно зосередитись на технічному переозброєнні, впровадженні нововведень і новацій на діючих переробних підприємствах АПК. Така відтворювальна структура інвестицій створить можливості для технічного переоснащення всіх галузей переробної та харчової промисловості, дозволить підняти їх до рівня економічно розвинутих країн, покращити можливості експлуатаційного потенціалу та використовувати виробничі потужності переробних підприємств на 100%.

Література

1. Інноваційна діяльність промислових підприємств у 2014 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vn.ukrstat.gov.ua/index.php/2010-11-23-13-52-20/253/3192-----2014-.html>.

2. Про стан іноземного інвестування економіки області у 2014 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vn.ukrstat.gov.ua/index.php/2010-11-23-13-52-20/223--2015/3003-----2014-.html>.

3. Стратегія збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vin.gov.ua/web/vinoda.nsf/web_alldocs/Doc%D0%AF%D0%86%D0%9A%D0%929XCJ2B